

Прикази сајтова (Web адресар) IV

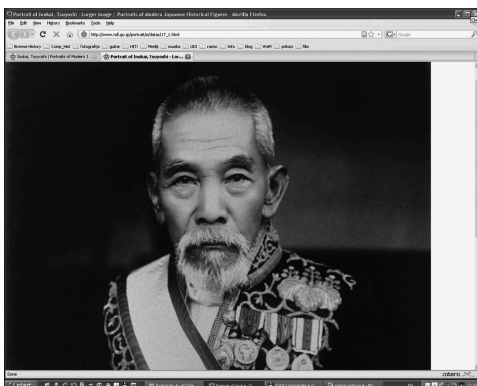
Center for History and New Media, *Children and Youth in History*, 2008,
<<http://chnm.gmu.edu/cyh/>>
(04. XII 2008).

Основна намера пројекта *Деца и младост у историји* је да помогне наставницима и студентима у сагледавању улоге младих људи у прошлости тако што ће им омогућити приступ информацијама о животном искуству деце и омладине из различитих перспектива, те о мењању погледа на детињство и адолесценцију у различитим културама и цивилизацијама током историје. Материјал на сајту је усмерен

на питања попут оних како је било бити дете или адолесцент током историје, како је сагледавано детињство, како се оно мењало и шта је у тим променама остајало исто, који фактори су обликовали детињство и на који начин су деца обликовала историју, друштво и културу. Сајт је подељен на четири основне секције: базу података примарних извора са упутствима за коришћење, на приказе Web сајтова који вреднују онлајн изворе, на модуле за наставу који дају историјски контекст, наставна средства и стратегију за подучавање, на студије случаја за наставу. Аутори су на крају сваке одреднице (извора, приказа, студије случаја, модула) дали и детаљно упутство за цитирање онлајн извора, што упућује на рачуницу да ће многи корисници сајта увелико у своме раду користити материјал који је овде доступан.

**National Diet Library–Japan, *Portraits of Modern Japanese Historical Figures*, 19. april 2007,
<<http://www.ndl.go.jp/portrait/e/index.html>>
(04. XII 2008).**

Људска лица и фигуре представљају најзначајnija својства када покуша-
вамо да идентификујемо или разумемо некога. Онлајн изложбена колекција
Националне библиотеке Јапана (National Diet Library) *Портрети модерних
јапанских историјских личности*, покренута у јулу 2004. године, садржи фото-
графије портрета око 350 државника, владиних службеника, официра војске,
бизнисмена, научника и уметника, који су имали знатан удео у изградњи мо-
дерног јапанског друштва. Сваки портрет је пропраћен кратком биографијом
приказане личности, која помаже да се боље разуме визуелно представљени
карактер. Презентација је урађена на енглеском и јапанском језику, а јапанска
верзија сајта садржи још листу радова сваке личности који су линковани са
дигитализованом колекцијом тих дела у Дигиталној библиотеци Мејџи ере.
Галерија се може прегледати према категоријама (премијери, државници,
дипломате, правници, уметници, научници, официри, новинари итд.), алфа-
бетским редом, а постоји и посебан одељак где се налазе личности које су
додате колекцији 2007. године.

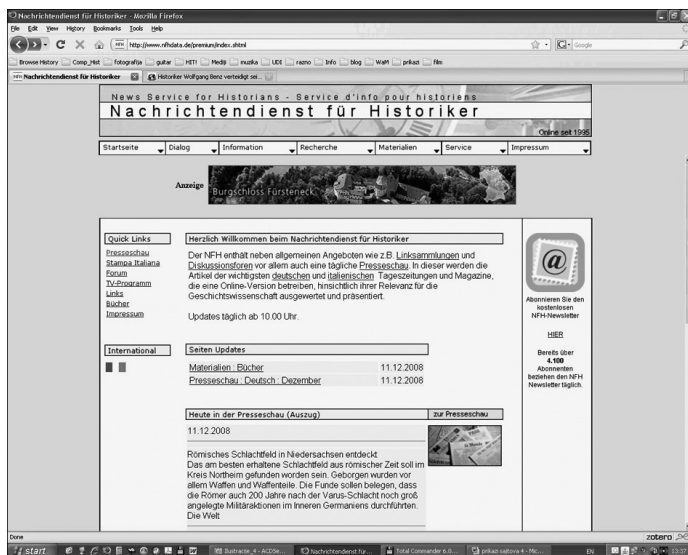
Center for History and New Media, *Zotero: The Next-Generation Research Tool*, <<http://www.zotero.org/>> (05. XII 2008).

Зотеро (Zotero) је бесплатан софтвер, или додатак за Firefox браузер, који помаже корисницима у сакупљању, управљању, организовању и анализирању библиографских података (цитата, текстова, Web страница, видео-записа, слика и других објеката). Тај софтвер је тесно повезан са онлајн изворима, тј. омогућава кориснику

да детектује када наиђе на књигу, чланак, или неки други објекат на Web-у и да потом, што је омогућено на многим битним сајтовима за истраживаче (Google Scholar, Google Books, Amazon.com и др), релевантне библиографске податке сачува за каснију употребу, или да их експортује у неки други формат. На Интернет презентацији Центра за историју и нове медије, чији стручњаци су и аутори програма, може се преузети програм и пронаћи детаљна упутства за коришћење. Уредници часописа *PC Magazine* су Зотеро прогласили за најбољи бесплатан софтвер у 2007. години. Иако га користе стручњаци из различитих друштвених наука, требало би скренути пажњу да су тај програм креирали управо историчари да подупру историјска истраживања, те да се на многим светским универзитетима и одељењима за историју увелико анализирају и користе алати попут тога ради унапређивања и боље организованости рада.

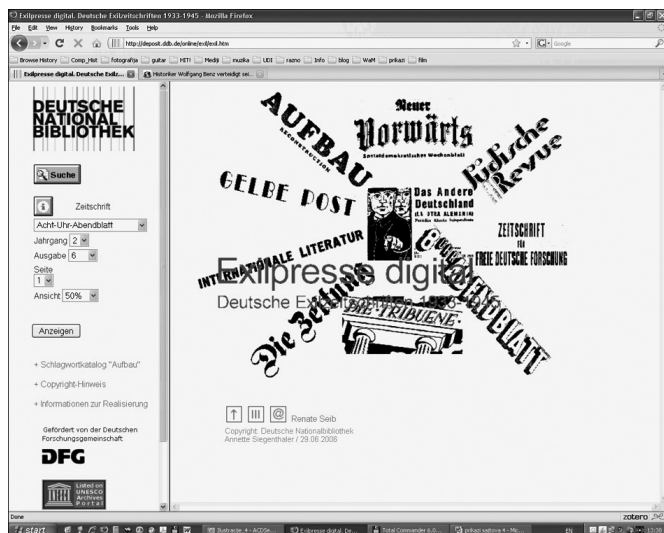
Nachrichtendienst für Historiker,
 <<http://www.nfhdata.de/premium/index.shtml>>
 (08. XII 2008).

Информациона служба за историчаре (Nachrichtendienst für Historiker) локација је где се складиште новински чланци од историјског интереса и која се свакодневно ажурира. Аутори сајта су немачки професионални новинари који редовно прегледају штампу и који су првенствено усредсређени на материјал са немачког говорног

подручја. Тај Интернет сервис покренут је 1995. године и раније су, поред штампе на немачком језику, били заступљени и чланци са енглеског и француског говорног подручја, а данас је поред немачког, обухваћен још само преглед штампе и на италијанском језику. На сајту се могу пронаћи и информације о документарним телевизијским емисијама, прикази књига, DVD, CD ROM-ова корисних историчарима, велики број линкова ка другим презентацијама, те база података о литератури за савремену историју. Иако новински чланци као секундарни историјски извори не морају увек бити поуздани, они често представљају једини извор информација о истраживањима која су у току, или која још нису објављена, нарочито за пројекте локалног значаја. Посебну погодност представља и могућност да се заинтересовани посетиоци пријаве на мејлинг листу и тако периодично, путем електронске поште добијају информације које би их могле занимати.

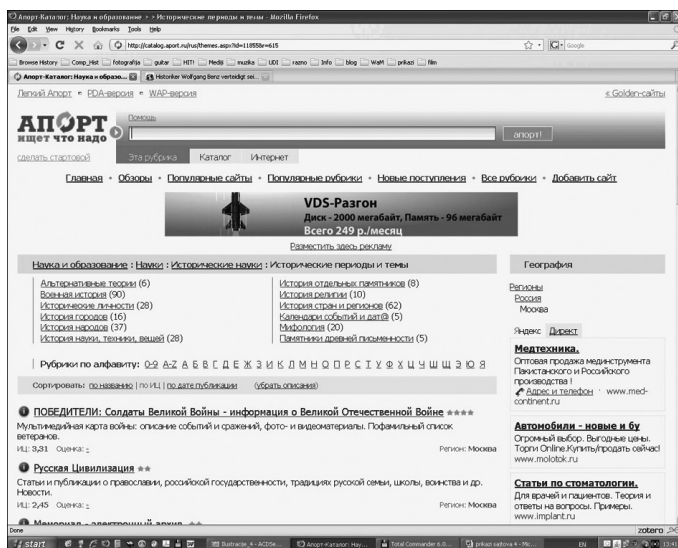
**Deutsche Nationalbibliothek (Annette Siegenthaler), *Exilpresse digital*.
Deutsche Exilzeitschriften 1933-1945, 29. VI 2006,
<http://deposit.ddb.de/online/exil/exil.htm>
 (10. XII 2008).**

Exilpresse digital. Deutsche Exilzeitschriften 1933–1945. дигитализована је колекција Немачке националне библиотеке која садржи немачку штампу у изгнанству из раздобља 1933–1945. година, која се чува у Франкфурту на Мајни и Лајпцигу. Колекцијом је обухваћена штампа из целог света која је излазила на немачком језику у назначеном хроноло-

шком одсечку. Основна намера презентације је да се представи широки спектар „штампе у егзилу“. Захваљујући веома добром техничком решењу, збирку је могуће веома лако претраживати. Прозор је подељен на два дела, чију величину сам корисник може да прилагоди: са леве стране се налази напредна машина за претраживање, где се из падајућег менија бира један од тридесет наслова у колекцији, година издања, број, страна, а може се изабрати и како ће бити приказана страница новина у десном делу прозора према величини слике, или према формату (GIF, PDF, TIFF). Формати приказаних страница кориснику омогућују да их лако сниме на хард диск рачунара и тако сачува сваку копију. Колекција садржи 86.250 објеката, или 160 GB података. Како својом садржином тако и техничким решењем та колекција представља одличан пример презентације историјских извора на Интернету.

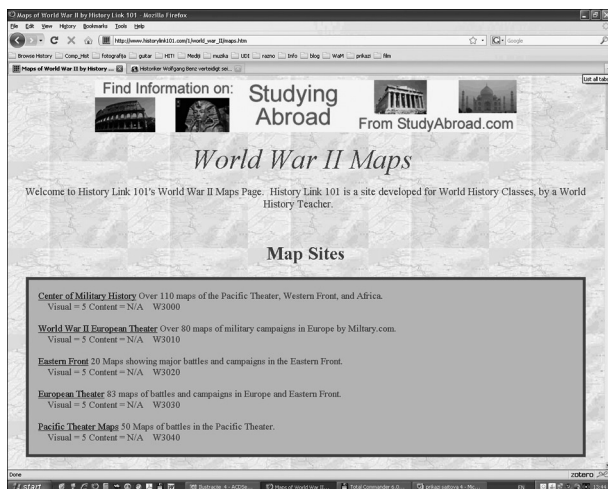
**Апорт-Каталог, Наука и образование > Науки > Исторические науки,
 <<http://catalog.aport.ru/rus/themes.aspx?sort=p&id=144&r=615&n1=1>>
 (09. XII 2008).**

У оквиру руског хибридног претраживача опште намене Апорт налази се и каталог индексираних страница за историјске науке. У тај предметни директоријум уврштено је неколико стотина линкова ка презентацијама на руском језику, које се могу претраживати према темама (археологија, помоћне историјске науке, историј-

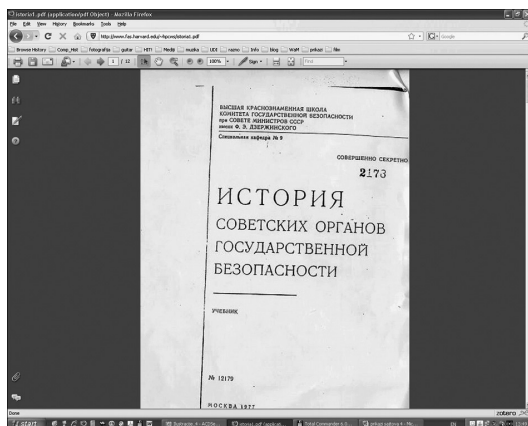
ски периоди и теме, хронологије, научне организације, периодика, уџбеници и методички материјал и др), алфаветским редом, и помоћу машине за претраживање. Оно што тај претраживач издваја од многих других предметних каталога и претраживача јесте чињеница да је сваки сајт уврштен у каталог оцењен у рангу од један до пет, класификован у четири категорије (елитни, виши, професионални, аматерски), а уз сваки сајт дат је и индекс цитираности. Такође, уз наслов свакога сајта дат је кратак опис. На тај начин заинтересовани за проналажење информација могу већ и при летимичном прегледу разврстаних сајтова стећи увид у то о каквој врсти презентације је реч и тиме додатно уштедети на времену у претраживању.

**Eric Rymer, "Maps of World War II", у: *History Link 101*,
<http://www.historylink101.com/1/world_war_II/maps.htm>
(09. XII 2008).**

другим, различитим сајтовима везаним за Други светски рат, подељени у седам група: Источни фронт/Африка, Западни фронт, Пацифик/Азија, биографије, свакодневни живот, слике, истраживања. Упркос мало лошијем визуелном решењу презентације, сајт Ерика Рајмера свакако завређује пажњу као веома занимљива локација за све који се занимају за Други светски рат.

**Harvard University – Faculty of Arts and Sciences (FAS),
The Harvard Project on Cold War Studies,
<<http://www.fas.harvard.edu/~hpcws/index2.htm>> (10. XII 2008).**

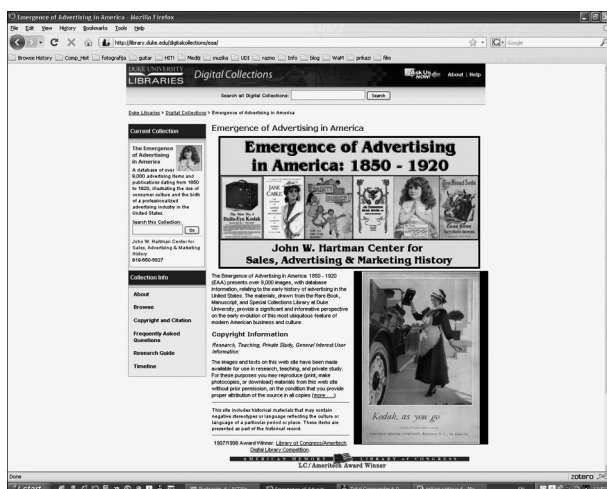

У оквиру Web презентације *History Link 101*, чији је аутор Ерик Рајмер (Eric Rymer), наставник историје из Охаја, налази се и страница са линковима који воде до локација које садрже историјске карте Другог светског рата. Страница је једноставно подељена у три дела: први садржи пет локација са историјским картама (око 350 мапа), у другом су линкови ка појединачним мапама, док су у трећем делу линкови ка

На Интернет презентацији за хладноратовске студије Харвардског универзитета заинтересовани посетиоци могу пронаћи велику количину корисног материјала: одабране чланке, апстракте и дискусиону листу Часописа за студије Хладног рата, информације о књигама и конференцијама, богату колекцију корисних линкова итд. За један од основних циљева пројекта аутори наводе промовисање

архивских истраживања у земљама бившег Источног блока. Посебно треба скренути пажњу на презентовану колекцију докумената на руском језику у секцији Архив и библиографију совјетске историје ауторке Андреје Грациози (Andrea Graziosi) у секцији Извори. На почетној страници налази се и веза ка страници која садржи линкове ка некада тајним документима америчке владе која се односе на историју Хладног рата. Посетиоци сајта могу погледати и виртуелну изложбу о историји нуклеарног наоружања са видео- записима и сликама нуклеарних проба.

Duke University Libraries, “Emergence of Advertising in America”, у: *Duke Digital Collections*, <<http://library.duke.edu/digitalcollections/ea/>> (10. XII 2008).

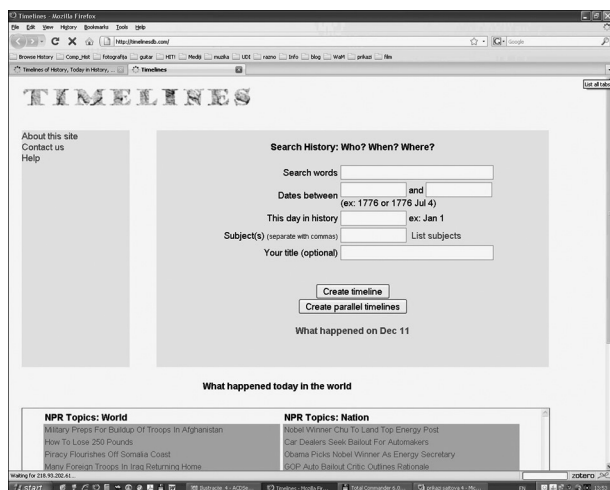

Дигитална колекција *Emergence of Advertising in America* садржи више од 9.000 слика које илуструју пораст потрошачке културе у Америци од 1850 до 1920. године, нарочито након Америчког грађанског рата и рађања професионалне рекламне индустрије у Сједињеним Државама. Сlike су преузете из неколико колекција различитих институција. Сав материјал на сајту подељен је у једнаест различитих категорија, а свака категорија може се додатно прегледати према компанији, теми и години. Поред водича и машине за претраживање, од пратећих информација вреди издвојити хронологију и библиографију. Требало би напоменути и да је свака слика скенирана у високој резолуцији тако да су доступне копије веома високог квалитета.

наест различитих категорија, а свака категорија може се додатно прегледати према компанији, теми и години. Поред водича и машине за претраживање, од пратећих информација вреди издвојити хронологију и библиографију. Требало би напоменути и да је свака слика скенирана у високој резолуцији тако да су доступне копије веома високог квалитета.

Algis Ratnikas, *Timelines of History*, <<http://timelines.ws/>>
(11. XII 2008).

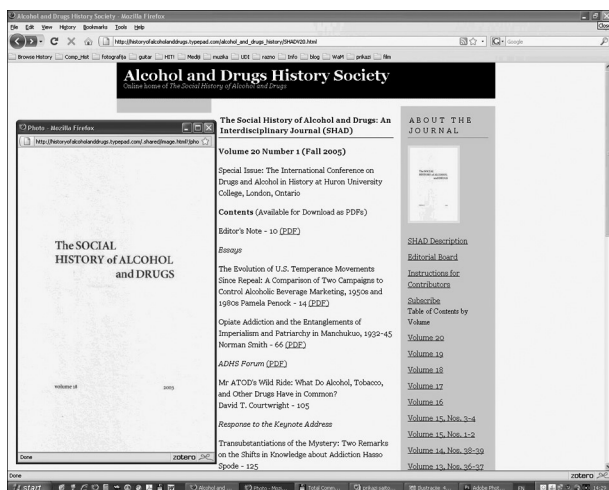
Algis Ratnikas, *Timelines*, <<http://timelinesdb.com/>>
(11. XII 2008).

Хронологије су једна од најстаријих историографских форми које су настале због потребе да се памте и бележе догађаји важни за развој државе и друштва. Алгис Ратнике, Американац естонског порекла, уредник је две Интернет презентације, *Timelines of History* и *Timelines*, посвећене хронологијама. Иако биолог по струци, Ратникс је своја занимања за компјутере и историју 1995.

године преточио у пројекат који је резултирао најбољим и најпопуларнијим сајтом који је посвећен тој историографској форми. База података историјских догађаја од најстаријих времена до данашњих дана одлично је и прегледно организована: на почетној страни сајта *Timelines of History* налазе се линкови ка историјским периодима где су, због великог броја догађаја, XX и XXI век установљени као посебне целине, у оквиру којих је свака година посебно обрађена, а неке године подељене на више делова. На крају сваког податка наведен је и извор одакле је податак преузет. Други сајт *Timelines* заправо представља додатак првом сајту, тј. напредну машину за претраживање хронолошких одредница коју је могуће претраживати према задатој речи, раздобљу које сам корисник може произвољно креирати, дану и теми. Теме по којима је могуће претраживати базу дате су алфаветским редом. Захваљујући тој напредној могућности претраге корисници могу сами креирати своје хронологије, са подацима из базе и именовати их по жељи, а остављена је и могућност прављења паралелних хронологија. Ратниксов пројекат је одличан пример на који начин и појединац у дигиталном свету може своја интересовања искористити и преточити у квалитетан садржај.

**Dan Malleck (ed.), *The Social History of Alcohol and Drugs:
An Interdisciplinary Journal (SHAD)*,
<<http://historyofalcoholanddrugs.typepad.com/>>
(11. XII 2008).**

На Интернет презентацији међународног Удружења за историју алкохола и дрога могу се бесплатно преузети чланци из неколико последњих бројева часописа Удружења који се бави друштвеном историјом алкохола и дрога и који са различитим називима егзистира већ скоро три деценије (*Alcohol and Temperance History Group Newsletter*, *Social History of Alcohol Review*, *Social History of Alcohol*

and Drugs: An Interdisciplinary Journal). Овај часопис сублимира истраживачке напоре аутора широм света о темама које су усмерене на изучавање алкохола и дрога као друштвених институција и на начин на који се људи, градови и државе суочавају с њиховим постојањем и утицајем. Такође истражује се променљиви карактер и значај алкохола и дрога у различитим културама, од антике до постмодерног доба. Интердисциплинарни приступ и различита становишта приступа теми историје алкохола и дрога означавају тај електронски часопис као значајну публикацију за истраживања друштвене историје.